

ЛИНГВОДИДАКТОЛОГИЧНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА ИНОВАТИВНАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Проф. д.ф.н. Димитър Веселинов

Съвременните тенденции в развитието на българската лингводидактология са непосредствено свързани със Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030), която отразява основните перспективи за изграждане на общоевропейските езикови и образователни политики. Необходимо е оптимизиране на образователна среда за създаване на благоприятни условия за осъществяване на системна интензивна подготовка на обучаемите, насочена към успешна личностна и професионална реализация.

В този контекст се изисква нова визия за етапното формиране на модерна лингводидактологична компетентност като интегративна професионална характеристика както на бъдещите, така и на действащите учители по чужд език и литература. Изготвянето на актуализирани професионално-квалификационни приоритетни области придобива стратегическо значение, съчетано със система от работещи мерките за постигането им. Разработването на новите приоритети предполага синхронизирането им с водещите лингводидактологични и общообразователни тенденции на световно и европейско равнище за постигане на „висококачествено, приобщаващо, ценностно ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене“ (Стратегическа рамка 2021).

В процеса на изследователска работа се очаква да се акцентира върху структурната и съдържателната страна на лингводидактологичната компетентност на учителите по чужд език и литература, което включва разглеждане на когнитивния компонент, отразяващ представянето на системата от знания за езика и съответната културна област и начините на организиране на обучението му;

на операционно-акционалния компонент, разглеждан като способност за решаване на професионални задачи в областта на обучението по чужди езици и култури на основата на придобитите системи от лингвокултурни знания; на мотивационно-ценностния компонент, включващ образователни мотиви, нагласи или отношения, ценности. Особено важно е да се направи опит за лингводидактологично интерпретиране на „професионално квалификационната компетентност“ и „професионално квалификационната експертиза“ на преподавателите по чужди езици и култури, да се разгледат социалните, социокултурните, комуникативните, информационните и проективните аспекти в съвременната организация на началната подготовка и продължаващата работа по повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти. Интерес представлява изграждането на системно-функционален професионално квалификационен портрет на съвременния лингводидактолог и професиограма на иновативния преподавател по чужди езици и култури.

Ролята на изкуствения интелект и адекватното му приложение в системата на чуждоезиково образование се превръща в основно предизвикателство пред съвременната лингводидактология. Една от възможните насоки за положителното му интегриране в образованието е разглеждането му като вариант за индивидуално обучение по чужди езици и култури, ориентирано към адекватно използване на разнообразни езикови средства за правилно изразяване на мисловни фрагменти, за овладяване на устна и писмена реч, както и на средства за използване на официален, неутрален и алтернативен регистър на общуване, съставяне и структуриране на писмени текстове и т.н. Кибератаките и фалшивите информационни потоци са пряко свързани с използването на чуждоезиковия фактор, поради което този аспект не бива да се пренебрегва в актуализацията на образователния процес.

ЛИТЕРАТУРА

Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030), 2021. София: МОН..

Проф. д.ф.н. Димитър Веселинов

Главен редактор на сп. „Чуждоезиково обучение“

E-mail: dvdimitrov@uni-sofia.bg

d.vesselinov@azbuki.bg